

[Alfred Jensen.]

en lindring af de vilkår, hvorunder de arbejdsløse lever, og så er det et spørgsmål ikke blot om at få arbejde sat i gang, men om at få sådant arbejde sat i gang, der giver beskæftigelse til nogle af de arbejdsløse — for hvad nytter det, at man iværksætter vejarbejder eller andre anlægsarbejder og der kun kommer 3-4-5 mand i arbejde? I en lang række kommuner landet over har man set, at de foranstaltninger, man regnede med ville betyde en aflastning i de arbejdsløses byrder, kun betyder en meget ringe aflastning. Derfor opstår det spørgsmål, om man ikke med de vilkår, vi lever under, bør gå over til håndlæsning, hvor man ellers anvender maskiner. Jeg hører her de største tal for, hvad det koster at gå over til håndlæsning. Jeg fatter ikke rigtigheden af disse tal, og jeg tror, det er tal, der slynges ud, uden at der egentlig er noget grundlag for dem; men det kan være, den højtærede minister vil være i stand til at komme med mere oplysende materiale, end han bragte i sin redegørelse forleden. Jeg bemærkede, at han sagde, at vedrørende Siødamningen var det ikke bevislige tal, det var formodninger, man havde dér, og jeg går ud fra, at de tal, man slynger om sig med — 50 kr. om dagen kunne man give de arbejdsløse, 10 000 kr. om året kunne man give dem — er tal, der er grebet ud af luften og bruges for tilfældets skyld for at gøre de foranstaltninger, der her er truffet, upopulære.

Jeg er her ganske enig i, at når man ikke, hverken på den ene eller anden måde, kan sørge for, at de arbejdsløse kommer i gang, må man under de omstændigheder, vi nu lever under — den store ledighed i en lang række kommuner — tillade, at en del af arbejdet udføres som håndlæsning.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Kirkegaard i, at det er ikke et spørgsmål om beskæftigelse alene. Det er også et spørgsmål om, at det arbejde, der udføres, kan betragtes som produktivt arbejde. Det er netop derfor, de arbejdsløse ønsker at komme til at bruge deres næver, at lave noget, som har betydning for samfundet, og man har selvfølgelig her stillet det spørgsmål, om maskinerne ikke laver det billigere; men det er da ganske givet, at

den mand, der får lov til at bruge greb og spade ved sådanne arbejder, han har en følelse af — og en berettiget følelse — at han har gjort noget samfundsnyttigt, når han går hjem med sin ugeløn. Det ville han ikke have, hvis han blev sat til at gøre gymnastik eller noget andet, som jeg hører nogle taler om. Sagen er den, at når man imødekommer de arbejdsløses ønsker om at yde en indsats i samfundet, er det, for at de kan få en følelse af at være med i samfundet og ikke sat udenfor.

Vi kan godkende de betragtninger, der har ført ministeren til at anbringe denne håndlæsningsklausul ved visse vejfundsarbejder. Hvis jeg endelig skulle sige noget kritisk derom, skulle det være, at den burde have været anvendt i flere tilfælde, for der findes jo praktisk taget ingen steder, hvor der ikke er arbejdsløse, der kunne sættes ind til at udføre sådant arbejde, som der her er tale om.

Jeg har ikke med disse ord villet sige, at problemet beskæftigelse kan løses ved at gå tilbage til håndarbejde, det kan det ikke. Jeg har villet sige, at man under disse omstændigheder kan give de arbejdsløse en håndsrekning. Det er imidlertid karakteristisk, at de, der har talt om hensynet til de arbejdsløse og om, at man skulle have arbejdet udført maskinelt, og som har hævdet, at jo mere man mekaniserer produktionen og fremmer den, des mere beskæftigelse bliver der, ikke har talt ét ord om de arbejdsløses stilling. Det er også et spørgsmål, som man i denne forbindelse må tage op: de kår, hvorunder de arbejdsløse lever, den understøttelse, der tilstås dem, burde man også tænke på; men det skyder man fuldkommen til side, og det forekommer mig at være en ganske umenneskelig betragtning, der ligger til grund for den indsigelse, der er gjort imod den praksis, ministeren har anvendt. Vi mener netop, at der er gået rigtigt frem her, og at man burde iværksætte flere offentlige foranstaltninger for at mildne arbejdsløsheden, end tilfældet har været, og jeg håber, at man også i den kommende tid vil være lydhør over for de ønsker, der fra de arbejdsløse, fra Danmarks arbejdsmænd, kommer om at få noget mere offentligt arbejde sat i gang.